

IZDAJA OBČINSKA KONFERENCA SZDL LENART

Tiskano 4400 izvodov, po mnenju republiškega komiteja za informiranje št. 421-1/7 oproščeno plačevanja temeljnega prometnega davka od proizvodov.

Domače NOVICE

LETO V. ŠT. 5 DECEMBER 1988 LENART

Uredniški odbor
Glavni urednik — Marjan Toš
Odgovorni urednik — Rudi Lešnik
Tehnični urednik — Marjan Hanl
Člani — Jože Dreu, Leopold Hameršak, Janez Kurbus, Jože Murko, Marija Jančič, Edvard Pukšič.
Lektorici — Cvetka Jurišič in Dragica Lovše

POPOTNICA V LETO 1989

Veliko skupnih naporov in sredstev vseh nas, ki živimo in delamo v naših lepih Slovenskih goricah, je bilo potrebno, da smo tudi v tem letu napravili velik korak naprej: odprte so nove trgovine in šola, gradimo telefonsko omrežje za 1600 novih naročnikov, bogatejši smo za nekaj km asfaltnih cest, opravljene so bile razširitve, oz. postopna modernizacija industrije, pričeli smo z razvojem turizma in še kaj. V vse to smo vložili sredstva samopripravke, lastna sredstva občanov, pomoč organizacij združenega dela, mladinskih delovnih brigad, pomoč JLA in finančna sredstva nekaterih organizacij združenega dela širom Slovenije, ki sovlagajo denar v programe in razvoj, za katere imamo skupen interes.

Marsikdaj nam zmanjkuje časa (leto je spet naokrog), predvsem pa denarja, da bi lahko postorili vse, kar želimo — kar bi bilo potrebno: da bi živeli boljše življenje. Da bi to dosegli, bo potrebno še več upanja, vera v boljše, medsebojno spoštovanje, ustvarjalni dialog, in skupni cilj.

Naj se imenuje: življenje in Človek. Življenje, v katerem bo člo-

vek vendarle postal res Človek, s svojim znanjem, ustvarjalnostjo pa tudi pravico, da živi človeka dostojno življenje.

In ko človek išče tiste lepe, tople preproste besede, ki gredo do srca, za popotnico v leto 1989, si lahko srčno želimo, da tudi v na-

ši občini ustvarimo čimprej takšne pogoje za življenje in delo, da bodo mladi po šolanju imeli možnost zaposlitve, ostali v teh prelepih slovensko-goriških krajih in nam s svojim znanjem, sposobnostjo in mladim žarom pomagali naprej in le naprej.

Sposobni moramo biti, da iz naših navideznih pomanjkljivosti naredimo prednosti. To je izziv, ki zahteva znanje. To je izziv, ki zahteva zaupanje vase in v enako misleče, to je izziv, ki zahteva ob vsem tem tudi iskreno ljubezen do ilovnatih, pa vendar lepih, mehkih, razvijajočih se Slovenskih goric. Naj bo to slednje: ljubezen in spoštovanje do rojstnega kraja, spoštovanje do krajev in ljudi, kjer živimo, tista popotnica, ki vam jo polagam na srce, ob prehodu v novo leto.

Na zaviti poti, ki pelje v življenje, si moramo zaupati, drug drugemu pomagati. Veliko več se moramo pogovarjati, tudi o navidez majhnih, pa za posameznika vendar velikih stvareh. Ljudje se premalo pogovarjamo, premalo prislunemo drug drugemu: v družini, da delovnem mestu, med prijatelji. Z lepo besedo in odprtim srcem premostimo lahko še takšne težave in prepreke.

Zapiranje v lupino molčečnosti človeka le osami. Da razbijemo to lupino, sva potrebna ti in jaz, vsi najimi prijatelji in prijateljki le-teh in mi vsi... Toda svet moramo začeti spreminjati pri sebi.

Zato bi se moral vsak izmed nas podati proti majhnemu, a težko dosegljivemu cilju... Živeti mir.

Zato vsem vam, namesto običajne čestitke k prazniku, ki so pred nami, svoje želje strnem v naslednjo: srečo vsem, ki želijo mir, ustvarjalnost, sonce, radost in ljubezen!

Vida ŠAVLI

VSEM BRALCEM DOMAČIH NOVIC ŽELIJO SREČNO, ZDRAVO IN USPEŠNO NOVO LETO 1989

naši delovni kolektivi, ki so z dodatnimi sredstvi omogočili izdajo te številke in tudi sicer že štiri leta združujejo sredstva za izhajanje našega časopisa:

AGROKOMBINAT Lenart
BORIS KIDRIČ. — TOZD proizvodnja
bojlerjev
HRASTOVEC—TRATE — zavod za
duševno in živčno bolne
INTES — poslovna enota Lenart
KMETIJSKA ZADRUGA Lenart
LIVARNA — TOZD proizvodnja ogrevalnih
elementov
OBČINSKA KONFERENCA SZDL
OBČINSKI SVET ZSS
OBČINSKI ODBOR — ZZB NOV
PEKO TRŽIČ — poslovna enota Benedikt

SKUPŠČINA OBČINE Lenart
AVTORADGONA — poslovna enota Lenart
CENTROVOD — proizvodno gradbeno
montažno podjetje
IZVRŠNI SVET skupščine občine
KLEMOS — industrija metalnih izdelkov
KRISTAL — TOZD izolacijsko steklo
MERCATOR—POTROŠNIK Lenart
OBČINSKI KOMITE ZKS
OBČINSKA KONFERENCA ZSMS
OBRTO ZDRUŽENJE Lenart
PIK — TOZD športna in lahka konfekcija
UNIOR — TOZD proizvodnja orodja

Čestitkam se pridružuje tudi naše UREDNIŠTVO z željo, da bi tudi v prihodnjem letu omogočili izhajanje Domačih novic.

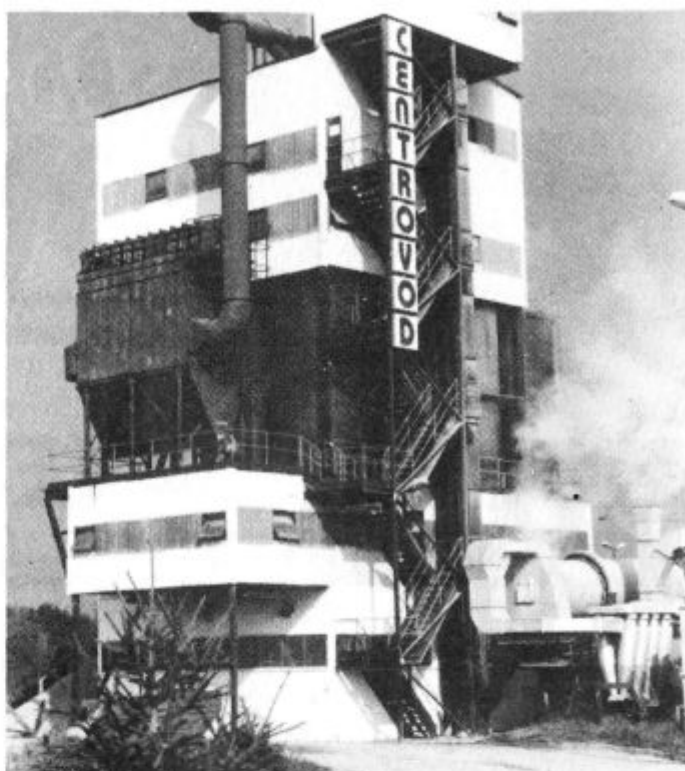

NE KRUH DANES, POGAČA JUTRI

Danes se številne delovne organizacije srečujejo z usodnim vprašanjem: Kaj storiti, da bomo preživel? Odločitve so danes še težje, kot če bi jih sprejeli pred leti, vendar takrat je večini šlo dobro in nihče ni razmišljal o tem, da bi kaj spreminjal. Pri vseh pa vendarle ni bilo tako. Nekatere je že v osemdesetih letih začelo pestiti vprašanje obstoja podjetja, proizvodnje. Med njimi se je leta 1983 znašel tudi lenarški Centrovod. Kolektiv se je moral odločiti, kakšno pot bo ubralo do tedaj komunalno stanovanjsko podjetje. Skratka, že takrat so se srečali, kot bi dejali danes, s prestrukturiranjem delovne organizacije. Centrovodovci so se odločili: razvijali bomo lastne programe, takšne, ki jih ni na domačem trgu, uporabili bomo svojo pamet ob sodelovanju zunanjih strokovnih institucij. Pri tem so se dobro zavedali, da uresničitev takšnih razvojnih ciljev ne bo dala rezultatov čez noč, ali kot je dejal direktor Janez Ferk: »Vedeli smo, da bo potrebno trdo garati, da bomo lažje in boljše živeli, vendar smo menili, da je boljše imeti pogačo jutri, kot samo kruh danes«.

In prav letošnje leto, torej pet let po usodnih premikih v Centrovodu in 25-letnici obstoja tega lenarškega kolektiva, njegovi člani že pobirajo drobtinice pogače. Ni še prišel čas, da bi jo rezali, vendar to ni več daleč. Do takrat pa bodo še kakšen dinar raje namenili za razvoj kakor za plače. Takšna poslovna politika jim je v zelo kratkem času omogočila vrsto uspehov. Naj naštejemo samo nekatere. Kupili so tovarno strojnih ometov v Đurdevcu na Hrvaškem, gradijo tovarno v kosovski

občini Klina, pred dvema mesecema so odprli nov inženiring v Mariboru, načrtujejo postavitev tovarne tudi v Bosni in Hercegovini, domači strokovnjaki so razvili stroj za ometavanje notranjih sten, stropov in pročelij s suhimi maltami, njihov je stroj za izdelovanje pihane plastične embalaže, skupaj z umetnim kovaštvom pa je to hkrati proizvodnja, s katero želijo tudi na zahodna tržišča. Ni razlogov, da ne bi uspeli, saj so iz nerazvite lenarške občine uspešno prodrli na jugoslovansko tržišče. V kolektivu bo morala še naprej vladati enotnost, takšna, ki nam je pomagala prebroditi težke trenutke, pravi Janez Ferk in dodaja, da brez pomoči slovenskega združenega dela ne bi v tako kratkem času toliko dosegli. Proces prestrukturiranja bi bil nedvomno daljši, problemi, s katerimi so se srečevali, pa težji. Za vsako poslovno odločitev pa bi moralo veljati pravilo, da jo mora sprejemati gospodarstvo samo, brez političnega botrovanja in seveda tudi zanjo odgovarjati. Le takšne odločitve so izraz dejanskega hopenja in potreb gospodarstva. Prav vzorčen je primer združitev Centrovoda in tovarne za proizvodnjo suhih malt v Đurdevcu. Zanj so bili zainteresirani tako delavci v Podravini — delovni organizaciji v sklopu katere je do lani poslovala tovarna, kot tudi delavci Centrovoda. Šlo je za resnično ekonomski interes obeh strani, oboji so zato v skupno korist kar hitro dejali »da« in le šest mesecev je bilo potrebnih, da so takšno odločitev tudi formalno uredili. Oktobra letos pa so prenovljeno tovarno svečano spustili v pogon. Prej nerentabil-

Centrovodova tovarna v Đurdevcu

na, a nova tovarna že v poskusnem obratovanju daje spodbudne rezultate. Centrovod je vanjo vložil okoli 2 milijardi dinarjev, nova tovarna, ki so jo nameravali zgraditi pri Lenartu, pa bi jih veljala okoli 50 milijard dinarjev. To je samo kratka ilustracija, ki potrjuje pravilnost takšne odločitve. Precej manj bi bilo v Jugoslaviji nerentabilnih tovarn in podvajanja naložb, če bi tisti, ki načrtujejo novo proizvodnjo, prej pogledali okrog sebe.

Centrovodovci gredo v korak s časom in njegovimi zahtevami, bi lahko dejali ob koncu. Lastni razvoj in celovita ponudba sta gotovo pomembna dejavnika današnjega časa, prav zaradi tega so ob lastnem razvoju v Centrovodu poskrbeli tudi za celovito

ponudbo. V Mariboru so organizirali sektor Inženiringa, ki ga vodi Ludvik Kastelic. S to dejavnostjo bodo kot delovna organizacija, ki se ukvarja z investicijsko dejavnostjo, poslovnim partnerjem lahko ponudili celovito in strokovno uslugo. Kupcu lahko ponudijo vse znanje in strokovno pomoč, ki jo zahteva investicija, za katero se je odločil. Torej od ideje do izvedbe. Svoje usluge bo Centrovod Inženiring prodajal tudi drugim. Smo v času, ko je marsikoga strah jutrišnjega dne, vendar se 370-članskemu kolektivu Centrovoda pod takšnim vodstvom in s takšno razvojno usmeritvijo ni treba bati za svojo usodo. Tudi zanje prihodnost ne bo lahka, vendar pa ob jasni zavesti, kaj hočejo, ne bo negotova in brezciljna.

B. ČEPE

AGATA ŽE RASTE

Danes še gradbišče, prihodnje leto pa privlačen hotel

Pospešeno poteka gradnja hotela Agata v Črnem lesu. Investitor Agrokombinat Lenart in izvajalec del gradbeno podjetje Grosuplje se nadejata lepega vremena, da bi letos opravila vsaj zemeljska in osnovna gradbena dela. Tehnične podatke smo objavili v prejšnji številki Domačih novic, zaradi vloge in pomena, ki ju bo hotel odigral v turističnem razvoju naše občine, pa je potrebno, da o tem zapišemo nekoliko več. Večina turističnih agencij po svetu ugotavlja v zadnjih letih povečan interes za kontinentalni turizem. To pomeni, da turisti počasi zapuščajo obale morja in si privoščijo počitek in dopust nekje v notranjosti. Naši sosede Avstriji zaslužijo s kontinentalnim turizmom desetkrat več, kot mi s svojo 920 km dolgo obalo. Znano in hočejo ponuditi turistu kaj več kot samo prehrano in prenočišče.

Ob upoštevanju navedenega premika turizma v »notranjost«, neposredne bližine sosednje Avstrije, premajhne in ne dovolj zanimive turistične ponudbe v Podravju, je prišlo do odločitve o gradnji hotela pri Lenartu. Koncept ponudbe bodočega hotela ni zasnovan samo na prenočevanje in prehrani gostov, kajti to lahko gost dobi kjerkoli, ampak bodo turistom in izletnikom na razpolago dodatne dejavnosti: ribolov, tenis igrišča, trim naprave in poti, sprehajalne steze, savna ter jahalne poti. Izleti po občini, obiski gostišč ne glede na sektor lastništva ter prisotnost turistov na vseh večjih in manjših turističnih prireditvah v občini, bodo organizirani s ciljem pozitivnega finančnega učinka vseh, ki bodo kakorkoli sodelovali pri turistični ponudbi. Začetek razvoja turizma v občini bo dan z izgradnjo hotela, dalje pa je odvisno od nas samih ali bomo znali izkoristiti jezera ter naše čudovite slovenjegoriške griče.

R. LEŠNIK

»VSAKA STVAR NAJ DOZORI...«

Kmet Ernest Paluc je znan in priden kmet. Tudi njegova družina. Na pot sem tokrat odhajal s čudnimi občutki. Kajti na to pot sem se odpravil že drugič in zato se nekako nisem mogel znebiti čudnih misli o našem kmetijstvu, življenju kmeta, o kmetijski prihodnosti. Kajti tokrat sem se podajal na pot k sogovorniku, ki mi je še nedolgo nazaj odrekal intervju. Se ve, da sem bil prav zato v negotovosti...

Da ne bo pomote! Že takrat sem zapisal, da eno osnovnih pravil novinarskega dela govori o spoštovanju slehernega sogovornika in je torej tudi razumljivo, da ima sleherni sogovornik pravico povedati vse tako, kot misli, in tudi dobronamerno odredi sodelovanje pri kreiranju javne besede. Zatorej ga ne kaže obsojati. Nasprotno! Osebnost sem prepričan, da je moj takratni in sedanjí sogovornik povedal sila pošteno o vsem, kar ga je težilo, in tudi iskreno izrazil željo, da ga tokrat ne bi izdali. Pa ga tudi nisem. Tokrat pa...

Na obisku pri dobrem kmetu Ernestu Palucu

Na nekoliko nagnjeni planjavi ob cesti od Lenarta proti Cerkvenjaku v vasi Brengova leži domačija. Popotniku se že od daleč pokaže lepo gospodarsko poslopje, ob njem pa domačija s petero človeških rok — pridnih, da je kaj.

K hiši sem prišel v večernih urah, ko je vse družina gledala televizijo. Sinova sta kar naprej veselo brenčala ob gledanju poljudnoznanstvene nadaljevanke in ob njej skušala ob babice dobiti zanimive komentarje. Moj namen pa je bil dobiti komentar od gospodarja — kmeta Ernesta Paluca.

»Naša kmetija premore 10 hektarov zemlje in vsi imamo na njej kaj delati«, je začel svojo pripoved gospodar Ernest. »Saj ne vem, naj kaj rečem ali ne. Ne bi se rad komu zameril, to pa bi se lahko kaj hitro zgodilo, če bi preveč hvalil, pa tudi če bi preveč kri-

tiziral. Za zadnjič so mnogi spraševali, zakaj nisem hotel sodelovati v intervjuju, pa je najbrž bilo najbolje tako, kot sva naredila...«

Pa je res bilo bolje, saj bi bilo vse drugo, kar bi naredila, zlagano. Vsaka stvar naj dozori, so rekli že dedje.

»Na naši kmetiji imamo vsi dovolj dela. Žena in mama mi pomagata, seveda pa tudi sinova rada poprimeta za delo. Kajti naša kmetija je usmerjena predvsem v mlečno proizvodnjo in vsakdo, ki se le malo spozna na razmere v naši živinoreji, bo vedel, kako je danes s to panogo. Vse je postalo izredno drago. Včasih niti ne upamo več razmišljati. Res pa je, da človek ne sme obupati...«

Tudi pri Palucovih imajo zato načrte. Ja, hlev bi radi povečali, morda tudi čredo, če bo le kaj denarja v zadržni blagajni, saj si ga danes tudi dobri kmetje za investicije težko ustvarijo.

Namenoma ne bom pisal o številu živali in litrih mleka, ki ga Palucovi

proizvedejo, zakaj povedati moram, da se preračunavanje ne izide. Mnogi namreč danes vidijo samo število glav živine, litre mleka in ceno, ki jo morajo plačati v trgovini ali pri mesarju. Potem pa množijo kilograme in litre ter ne morejo doumeti, kje naj bi imel kmet tiste velike milijone, danes že kar milijarde dinarjev. Ampak računaska operacija je eno, razmere v našem kmetijstvu pa življenjska stvarnost, ki se še zdalec ne ujema s takšnimi izračuni. Pač pa je v poštenem preračunavanju treba upoštevati draga gnojila, pa semena, škropiva, gorivo za pogonske stroje, zdravila in obiske živnozdravnika, da amortizacije sploh ne upoštevamo in morebitnega ostanaka dohodka za oblikovanje poslovnega sklada neke kmetije.

Toda kmet Paluc ni tak, da bi tarnal ali celo jokal nad sedanjim stanjem kmetijstva. Pohvaliti zna, kar je treba hvaliti, pa tudi možato skritizirati, kar zasluži kritiko.

»Ja, naša zadruga je kar dobra in se nad njenim delom ne morem pritoževati. A kaj, ko mora delati tako, kot ji naročijo. Zato vam odkrito povem, da pričakujem nekaj tudi od kmečke zveze. Pa ne, da bi poslej zapostavljali zadrugo. Nasprotno — najbolje bi bilo, če bi lahko zagotovili še boljše sodelovanje na relaciji kmet — zadruga — kmečka zveza. Potem bi šele videli prave rezultate!«

Delovna in prijetna družina

Ob mojem zadnjem obisku sem kmeta Ernesta Paluca zalotil na traktorju sredi dela. Zdaj je dela nekaj manj in tudi kmetje imajo čas za premislek. »Takrat sva se pogovarjala tudi o naši cesti. Zdaj kaže, da jo bomo končno dobili in resnično od nje veliko pričakujemo. To je davna želja naših vaščanov. Veste, v naši vasi, pa tudi v občini imamo dobre in pridne kmete, tudi pridne pospeševalce! Če bo še družba znala ponuditi kmetu roko, potem bomo skupno nekaj dosegli. Kajti priznati je treba, da je sedanjne občinsko vodstvo uspelo premakniti voz naprej iz te slovenskogoriške ilovnate zemlje...!«

Složnost bo prinesla tudi napredek

Ko sem se odpravil od prijetne družine Palucovih, mi je gospodar Ernest pred slovesom položil na srce še tole:

»Nekako takó zapišite, da ne bo sama hvala in ne sama kritika! Veste, rad imam svoj kraj, svoje sokrajane in pridne kmete ter delavce. Vsi se trudimo da bi namrekoč bilo še lepše. Je pa res, da bomo lahko napake odpravljali, če bomo nanje odkrito in pošteno opozarjali. Sicer pa kje danes gre vse gladko in brez težav!«

Saj res! Nikjer ne gre čisto gladko. Toda če so ljudje složni in tega si Ernest Paluc najbolj želi — potem gre. Zdravja in složnosti v naslednjem letu 1989 si želi družina Paluc. Sebi in vsem v Jugoslaviji!

Janez KURBUS

Vedro razpoložena družina Paluc iz Brengove pri Cerkvenjaku

NORMALNO VODENJE PORODA PRI KRAVI

Želimo, da bi pri domačih živalih normalen porod potekal brez pomoči človeka. Ker pa v večini primerov ni tako, je potrebno, da živali ob porodu nadzorujemo in jim stojimo ob strani in jim po potrebi tudi pomagamo. Da bi porod potekal čim bolj nemoteno, je potrebno pripraviti nekatere stvari že pred njim.

VETERINAR SVETUJE

Živali-porodnice pripravimo za porod prostorne in higien-sko dobro urejene porodne prostore. Zelo pomembno je mehko porodno ležišče, ki preprečuje pogoste poškodbe pri leganju in vstajanju. Pred porodom kravi očistimo rep in zadnjico. Porodne vrvi morajo biti čiste. Najbolje je, da so prekuhanе. Pripravimo tudi veliko

čiste in tople vode. Ljudje, ki bodo pomagali pri porodu, naj prihajajo v hlev mirno. Če porod ne traja predolgo, je vedno dobro počakati, da se prikažejo plodovi mehurji, ki širijo porodne poti, obenem pa ohranjajo porodno pot vlažno — sluzavo. Kadar je potrebno živali pri porodu pomagati, mora imeti porodničar čiste in če je

le mogoče z razkužilom namazane roke. Z roko ugotovimo položaj plodu in prostornost v porodnem kanalu. Predvsem moramo paziti, da ne predremo plodovih mehurjev, saj bi s tem znatno zavrlj odpiranje materničnega ustja. Kadar porod traja že dlje časa, ponovno pogledamo, če so v medenico vstopile okončine in glava, kar

pomeni, da se tele normalno rojeva. Če noge kažejo podplate obrnjene navzdol, gre za normalno lego, če je seveda tudi glava v porodnem kanalu. V primeru, da pri otipavanju ugotovimo, kakršnekoli nepravilnosti, je bolje, da vse pustimo pri miru in pokličemo veterinarja. Pri vleki teleta moramo vedno poleg obeh nog s porodno vrvo fiksirati tudi glavo. Vrv s katero fiksiramo glavo, poteka od zatilja — za ušesi — in pod spodnjo čeljustjo. Ko se porodi glava, je treba tele vleči navzdol. Pri porodniški pomoči je zelo pomembno, da vlečemo vedno hkrati s popadki. Popadek pa spoznamo po tem, da se lakotnica dvigne.

Če porod z vleko malo zastoji, poskušamo tele narahlo zavrteti v eno ali v drugo smer.

Ko je plod že izven porodnih poti in porodnica stoji, se

porodničar pripravi, da bo v svoje roke ujel plod. Popkovina se pri teletu, oz. pri velikih živalih, odtrga sama, samo v izjemnih primerih jo moramo rezati. Najbolje je, da popek takoj po porodu razkužimo. Če drugega razkužila nimamo, uporabimo domače žganje.

Po vsakem porodu moramo opraviti še porodni pregled, da ugotovimo morebitne poškodbe, oz. še morebitne zaostale plodove.

Po porodu živali nikoli ne pustimo same, ampak jo nekaj časa opazujemo, da ugotovimo morebitno nenormalno obnašanje porodnice, oziroma njeno zdravstveno stanje in počutje.

Vse večje nepravilnosti pri porodu pa naj rešuje strokovno usposobljena oseba — veterinar.

Franci Maguš

Dežurni miličnik Slavko ima polne roke dela

Kratek delovni dogovor vselej rodi uspeh

NA OBISKU V KOLEKTIVU PM LENART

MLADI, VENDAR USPEŠNI

Ponedeljek opoldne. V prostorih PM Lenart je nadvse živahno. Dežurni miličnik Slavko nas prijazno sprejme, kljub temu, da ima polne roke dela. Telefoni neprestano zvonijo, oglašajo se stranke, želijo pomoč ali nasvet. V sosednji sobi razgovor miličnikov s starešinama. Kratko in jedrnat. Delo je treba opraviti, na terenu, ne v pisarni. In prav je tako.

Kolektiv PM Lenart pod vodstvom komandirja Alojza Breznika je resnično mlad. 3 najstarejši miličniki počasi odhajajo v pokoj, ostajajo mladi, povprečna starost 28 let. Skupaj jih je 18, od tega 16 pooblaščenih uradnih oseb, vodja pisarne in negovalka prostorov. Kramljamo s komandirjem. »Največji problem je prometna varnost. Na našem območju je magistralna cesta Maribor—Lenart—Gornja Radgona—Murska Sobota, nekateri odseki so v izredno slabem stanju, veliko je skritih pasti za voznike. Tudi naše lokalne ceste počasi ne zastopajo varnostnim pogojem. Ljudje vozijo objestno, nekulturno in zlasti z neprilagojeno hitrostjo in nesreča je na dlani. V letošnjem letu beležimo že 296 prometnih nesreč, tako rekoč vsak dan po eno. Imeli smo že 5 smr-

tnih žrtev, krvni davek našim cestam je torej več kot samo davek. Vozniki osebnih avtomobilov, pešci in vozniki koles z motorjem — najpogostejše žrtev pa tudi povzročitelji. Prometnim nesrečam marsikaj botrujeta neizkušenost in tehnične slabosti prometnih vozil. Resnično je žalostno, da občani kljub pogostim opozorilom, ne prilagajajo hitrosti vožnje razmeram na cestah. Naše delo je usmerjeno v preventivo, 564 udeležencev v prometu smo morali zaradi kršitev predpisov predlagati v postopek sodniku za prekrške, 1000 smo jih mandatno kaznovali in več kot 500 opozorili. Prihodnje leto steče načrtovana akcija »—10 prometnih nezgod« — samo miličniki je ne bomo zmogli. Trdno sem prepričan, da se je bomo organizirano in družno lotili vsi, svet za preventivo in vzgojo v cestnem prometu, osnovne šole, avto šola pri Delavski univerzi Lenart, Certus itd. Prometna kultura je žal tudi pri Lenartu na nizki ravni.« zaključuje komandir Alojz Breznik.

Pogovarjamo se tudi o ostalih opravljenih. Kriminaliteta narašča, letna stopnja rasti je približno 10%. Značilno za Slovenske gorice je veli-

ko primerov agresivnosti ljudi, ki jo povzročajo alkohol, vrstijo se pretepi, prepri, fizično obračunavanje pa se pogosto konča z uporabo nevarnih predmetov (30 % kaznivih dejanj zoper življenje in telo — več kot preveč!). Zadnje čase ugotavljajo miličniki tudi veliko primerov tatvin najrazličnejših delov, kmetijske mehanizacije, koles z motorjem ipd.

»Pogosto pride do tatvin tudi zaradi malomarnosti občanov« pove komandir. Vsa ostala kazniva dejanja so v približno enakem obsegu kot prejšnje leto. Razveseljuje pa podatek, da je manj kršitev javnega reda in miru, organiziranih skupin, ki so se pred leti na veliko kalile javni red in mir, ni več. Javni red in mir pa sta vse bolj kršena v zasebnih stanovanjih, veliko pa je tudi sporov med občani zaradi meja. Slabša se požarna varnost, veliko je dimniških požarov, dimniki so slabo vzdrževani in tudi očiščeni.

Skrbi naraščanje števila delovnih nezgod (zlasti s kmetijskimi stroji, nekaj pa tudi v OZD). Ljudje preprosto nečesto spoštovati predpisanih varnostnih pogojev, varnostne naprave pri strojih enostavno odstranijo in ne-

«LENARŠKI MILIČNIKI MED NAJBOLJŠIMI V OKVIRU UNZ MARIBOR — DOBRODOŠLA IN DRAGOCENA POMOČ OBČANOV

zgoda je tu. Žal so posledice pogosto katastrofalne.

Se bi lahko naštevali primere, ki povzročajo miličnikom veliko skrbi. Pa pustimo to za drugič. Ob koncu te beležke zapišimo še to, da miličniki ustvarjalno sodelujejo v komitejih za SLO in DS po KS, kar je utečena oblika sodelovanja miličnika s terenom. Miličniki pač želijo živeti in dihati s krajevno skupnostjo, na območju katere opravljajo svoje naloge. Pri delu jim pomagajo tudi občani, ki jim ni vseeno, kako bodo živeli in delali in nenazadnje pa smo varnost vendarle ljudje. In še drobec k reševanju temeljnega problema — prostorske stiske. Več kot očitno je, da so sedanjí prostori PM Lenart že pretesni in nefunkcionalni. Morda bo kmalu bolje. Pa srečno, fantje!

M.T.

TERITORIALNA OBRAMBA JE PROSLAVILA 20-LETNICO OBSTOJA

Pred dvajsetimi leti, natančno 20. novembra 1968, je bil z odlokom Izvršnega sveta SR Slovenije imenovan štab za splošni ljudski odpor SR Slovenije. S tem dnem je bila uradno ustanovljena teritorialna obramba kot posebna komponenta oboroženih sil.

Z ustanovitvijo TO predstajata JLA in TO celoto oboroženih sil Jugoslavije, vendar je treba razločevati njuno funkcijo in vsebino. Obe obliki oboroženih sil bosta uspešni le, če bosta povezani druga z drugo in z drugimi oblikami odpora.

Celotna organizacija TO občine Lenart je temeljila na zadolžitvi vodje priprav za splošni ljudski odpor, za kar je bil zadolžen Anton ŠEBART, TAKRATNI SEKRETAR OK ZKS Lenart. Pomoč pri organiziranju TO Lenart je nudil Karel ŽMAVC s Ptujja, ki je bil vodja priprav za formiranje slovenjgoriškega odreda. V občini Lenart so pri organizaciji TO sodelovali še delavci takratnega oddelka za narodno obrambo

pod vodstvom Alfreda Pleherja in predsednik občine Franjo MURŠČA.

Na čelo prve enote TO je bil imenovan kapetan Božo TUŠ, za moralnopolitično delo pa je bil zadolžen Janko KŠELA.

Razvoj TO je z leti naprej in tako smo leta 1975 ustanovili občinski štab TO. Na čelo štaba je bil p. poročnik Jože MAJČENOVIC, ki je bil komandant vse do leta 1987. TO je od ustanovitve pa do danes doživela veliko sprememb v organizacijskem in tehničnem pogledu. Prva oborožitve je bila v celoti dodeljena iz viškov JLA, danes pa so pripadniki TO v veliki meri oboroženi s sodobnim orožjem in so dobro izurjeni v vojaških veščinah. Značilnost celotnega razvoja TO občine Lenart je v tem, da smo vse organizacijske in druge rešitve predhodno preverili v praksi. Šele nato smo jih uzakonili. Teritorialna obramba je kot najširša oblika organiziranja in pripravljanja delovnih ljudi in občanov za oborožen

splošni ljudski odpor upravičila svoj obstoj ter prispevala velik delež k podružbljanju obrambnih priprav.

Štab in enote TO so v zelo kratkem času dosegle kvaliteto usposobljenosti. Posamezne enote so bile večkrat vzor drugim enotam v vzhodnoštajerski coni. Zasluga za dosežene uspehe gre predvsem dobrim in tovariškim odnosom med vojniki in starešinami, ki so temeljili na odgovornem, discipliniranem in delovnem vzdušju.

Največji prispevek pri razvoju in usposabljanju pripadnikov TO so dali rezervni oficirji, ki so z brezplačnim delom in z odrekanjem prostemu času neprecenljivo pomagali v obrambnih pripravah naše občine.

Na koncu želim vsem nekdanjim in sedanjim pripadnikom TO, mladincem in mladinkam prostovoljcem ter ženam obveznicam veliko uspeha pri delu in prijetno praznovanje novega leta 1989. Peter Leopold

TOZD ZV LENART

ZDRAVSTVENO STANJE V OBČINI LENART

V občini Lenart živi okrog 17.200 prebivalcev. Več kot 12 % jih je starejših od 65 let. Po številu obolenj na 1000 prebivalcev so v občini Lenart na prvem mestu obolenja dihal, kjer gre v večini primerov za akutna obolenja. Na drugem mestu so obolenja prebavil. Večje število obolenj prebavil lahko povežemo s težavami, ki jih imajo ljudje zaradi uživanja alkohola. (Alkoholizem v občini!) Bolezni kosti in gibal so prisotne v manjši meri kot v SR Sloveniji. Vzrok je verjetno v tem, da ljudje s podeželja zaradi te vrste obolenj ne gredo tako pogosto k zdravniku kot v mestu. (Na primer, ko gre za bolečine v križu.) Ta skupina obolenj pa postaja vse večji problem, saj zajema v glavnem kronične bolnike, ki morajo prihajati večkrat v ambulante in potrebujejo še posebne zdravstvene storitve — fizikalno terapijo in medicinsko rehabilitacijo. Navedene bolezni povzročajo veliko začasno nesposobnost za delo (stalež) in so na prvem mestu kot invalidnost.

škodbe, boleznici srca in ožilja, boleznici mišično kostnega veziva, zobna gniloba.

Skrbni nas, ker je vedno bolj bolna mlada generacija, kar je posledica usihajoče vloge družine. Danes je zaposlenost obeh staršev že visoka. Družina zato ne nudi tistega osnovnega zatočišča mladim kot nekoč, ko so mame, babice, dedki ali drugi člani širše družine otrokom dajali čustvene in vzgojne vzore.

Ker je boleznici preveč, je potrebno več narediti, da do nje sploh ne pride. Naše »največje bogastvo — zdravje« je potrebno okrepiti. Sami lahko naredimo največ; kajti zdravje ne nastaja v zdravstvenih ustanovah, pač pa v življenju, ki ga živimo. Zdravje ni odvisno od visoke in zahtevne medicinske tehnologije, temveč mnogo bolj od življenjskih, bivalnih in delovnih razmer ljudi, od njihovih življenjskih navad, od stopnje izobrazitvenosti in od kulturnega nivoja. Življenje, ki ga lahko živimo prav ali narobe, je torej tovarna zdravja ali boleznici.

DR. DUŠAN MARKOLI

Dr. Dušan Markoli pri svojem delu

V naši občini je narasel odstotek poškodb in zastupitev. (Je največji v regiji.) To kaže na malomaren odnos pri delu, v prometu in rekreaciji ter površnost pri pripravi hrane. Občani so površni tudi pri uporabi strupov (škoprija).

Povečal se je odstotek poškodb izven dela.

Pomembno mesto zavzemajo tudi obolenja srca in ožilja, ki so kot vzrok smrti na prvem mestu in glavni razlog za ocenitev popolne nezmožnosti za delo (I. kategorija invalidnosti).

Navedenim skupinam bolezni sledijo nalezljive, parazitske in druge bolezni, med katerimi so s socialno-medicinskega vidika zaskrbljujoča obolenja živčevja in čutil, ter rakasta obolenja. (Slabšajo se ekološke razmere.) Zelo pogosti so psihomatski simptomi (nespečnost, nemir, prenapetost, glavobol in preutrujenost).

Veliko je zobne gnilobe. Iz prikazanega ni mogoče sklepati, da je prebivalstvo občine Lenart v povprečju bolj bolno kot drugi prebivalci v SR Sloveniji.

Zaskrbljujoče pa je, da je veliko bolezni posledica načina življenja (slaba prehrana, alkoholizem, pomanjkanje telesne aktivnosti, nizek higienski nivo itd.). Izstopajo obolenja dihal, prebavil, zastupitve in po-

ZA ČLOVEKA VREDNO ŽIVLJENJE

OB 40-LETNICI SMO OBISKALI ZAVOD ZA DUŠEVNO IN ŽIVČNO BOLNE HRASTOVEC—TRATE

Ob cesti Lenart—Maribor stoji grad, ponosna stavba, ki skriva v sebi neskončno število odtokov zamotanosti človeške psihe in nenehno skrb za tiste, ki bi bili v običajnem življenjskem okolju nemočni ali pa bi jih življenje potegnilo v brezno. Grad Cmurek na Tratah ima enako poslanstvo.

Posebni socialni zavod, od leta 1972 z zakonom poimenovan Zavod za duševno in živčno bolne Hrastovec—Trate, se je razvil iz leta 1948 ustanovljenega doma za duševno prizadete. Temu domu je bil leta 1956 priključen dom za stare na Tratah. Oba tedanja domova sta bili graščini iz 12. stoletja, med seboj oddaljeni 23 kilometrov.

● SKRIB ZA NEMOČNEGA — IZGUBLJENEGA ČLOVEKA TRAJA 40 LET

Obnovljena graščina ali bolje povedano pripravljen Zavod za duševno prizadete je pričel delovati konec oktobra 1948. Do konca novembra je v zavod prišlo 198 oskrbovancev, v glavnem iz Zavetišča Sv. Jožefa v Ljubljani. Takrat je bilo na voljo 300 postelj, zaposlenih pa je bilo 63 delavcev. Leta 1956, ko so v Sloveniji organizirali splošne domove za starejše, so na Tratah po temeljiti obnovi graščine pripravili še 200 postelj. Konec tega leta je imel zavod 437 oskrbovancev in 130 zaposlenih. Leta 1965 je bilo prostora še za 650 oskrbovancev, zaposlenih je bilo 160 delavcev, do leta 1968 pa se je število oskrbovancev dvignilo na 708, število zaposlenih pa je ostalo isto.

V tem letu so zavod obiskale razne republiške komisije, ki so ugotovile, da so prostori slabi in nefunkcionalni.

ni, da je v njih preveč oskrbovancev in da primanjkuje zdravstvenih delavcev. Komisije so predlagale ukinitve zavoda, samoupravni organi pa so v odgovor sprejeli sanacijsko razvojni program, ki je bil po mnogih zapletih in težavah tudi izveden.

V letih 1974 in 1976 sta bili v Hrastovcu na novo zgrajeni stavbi — depandansa A in depandansa B.

Danes je celotna zmogljivost zavoda 740 postelj, od tega v Hrastovcu z depandansama 460 in na Tratah 280. Hrastovec in Trate sta organizacijsko in funkcionalno samostojni enoti zavoda, le uprava, nameščena v Hrastovcu, je skupna. Obe enoti sta funkcionalno razdeljeni na 10 oddelkov v Hrastovcu in 4 na Tratah.

V prvem obdobju se je zdravstvena služba počasi vključevala v osnovno dejavnost zavoda, kasneje pa se je z rastjo števila oskrbovancev polagoma uveljavljala. Prelomno je bilo leto 1965, saj sta takrat pričela delati splošni zdravnik in prva medicinska sestra. S tem se je začela počasna, a vztrajna rast, ki je pripeljala do sedaj organizirane splošne zdravstvene službe, specialistične neuropsihiatrične, sestrske in socialne službe, delovne terapije, defektološke, fiziatrične in psihološke dejavnosti ter zobozdravstvene službe.

● V PRIHODNJE BREZ NIHANJ?

Tudi v naslednjem obdobju naj bi zavod ostal poseben republiški socialni zavod za oskrbo, zdravljenje in rehabilitacijo psihiatričnih bolnikov. Načrtujejo prostorsko preureditev v manjše oddelke in več drugih gradbenih, organizacijskih in strokovnih posegov v sedanje življenje zavoda.

Branko Kos, direktor zavoda: »Naš zavod naj bi zaradi ustreznih kadrov, izkušenj in sorazmerno urejenih razmer ostal osrednja republiška institucija za obravnavo duševno bolne in duševno prizadete populacije. Lani izdelana študija omogoča velik napredek v humanizaciji prostorov in dela z oskrbovanci; najvišja kapaciteta enote Hrastovec naj bi bila 460 oskrbovancev, v končni rešitvi pa naj v gradu ne bi bilo več bivalnih enot niti ostalih služb. Izselile naj bi se tako kot bomo dograjevali sedanje objekte ali gradili nove. Prvi del študije je že uresničen z ureditvijo mansardnih prostorov depandansa A in B, ureditev delovne terapije je sprostila prostor za nepokretne oskrbovance, v letu 1989 pa načrtujemo nadgradnjo objekta C in ureditev oddelkov za nepokretne in pokretne oskrbovance. Kar pa zadeva predvideno opustitev enote na Tratah, pa menimo, da bo potrebno zgraditi nov nadomestni objekt.«

Dr. Angelca Ficko-Zalokar: »Zavod ima svoj razvojni program in pridobiva svoj dohodek prek svobodne menjave dela, vendar je skrb za varovanje naloga širše družbe; naši oskrbovanci so del nje, pa naj to prizna ali ne. Kljub stabilizacijskim razmeram zdravljenja se humanizem naše družbe meri tudi po tem, kolikšno blagostanje je pripravljena zagotoviti tistim, ki si ga sami ne morejo vzeti.«

Edvard Puškic

mladi pišejo

KO SEM PRVIČ ZAČUTIL SRCE

Bilo mi je osem let, ko sem se prvič zaljubil. S kolonijo sem šel v Split in na mariborski železniški postaji sem jo prvič zagledal. Še zdaj jo živo vidim pred očmi, kako je stala v gruči otrok, živahno klepetala in z očmi begala okrog. Za hipec sta se najina pogleda srečala in začelo se mi je, da ima najlepše oči, kar sem jih bil kdaj videl. Oblučena je bila v belo blazico in pisano krilce, ki ji je v vetru opletalo okrog drobcenih nožic. Po glavi mi je rojilo tisoče misli in vprašanj. Tok misli je pretrgal predirljiv pisk lokomotive, ki je nanzanila odhod. Vse do Splita sem premišljeval, kako bi se moji simpatiji približal in jo vprašal za ime. Pomagalo mi je naključje, kajti na njeni potovalki je bila nalepka z njenim imenom. Tamara. »Uh, kako lepo ime.« sem pomislil. Bila je malo večja, pa tudi nekaj starejša od mene. Tudi jaz vsega tega v slepi zaljubljenosti še opazil nisem, vendar me je prav ona postavila na realna tla. Zgodilo se je tako. Nekega popoldneva smo se igrali na plaži. Tamara je nerodno ujela žogo in padla ji je na tla. Sreča mi je bila naklonjena, kajti žoga se je kotalila v mojo smer. Ves blažen sem se postavil pred Tamaro in ji srmežljivo podal žogo. Ena izmed njenih prijateljic se je oglasila: »Ej, Tamara, oboževalca imaš! Tamara pa je vziševno odgovorila, da sem dosti premajhen zanjo. Ves rdeč od sramu sem stekel proč, da ne bi opazila, kako me je prizadela. Trenutku razočaranja sta sledila bes in sovraštvo. Mislim sem še samo na to, kako bi se ji maščeval. Toda časa za ta podvig mi je zmanjkalo, ker smo prej odrinili domov.

Na postaji me je mama stisnila k sebi in se zaskrbljeno zazrla v moj obraz. »Kaj je s tabo narobe?« »Veš, mama, premajhen sem.« sem zajecljajal. Mama me je samo začudeno pogledala, svoje pripombe pa obdržala zase.

Branko Šoštaric

8. r.

osnovne šole Borisa Kratihgerja
Gradišče

STEKLINA

Steklina je akutna in stalno smrtonosna kužna bolezen vseh toplotnih živali in ljudi. Povzročitelj stekline je virus, ki se prenaša z ugrizom in slino iz bolne na zdravo žival ali človeka. Inkubacijska doba bolezni (od stika do prvih znakov) je najpogosteje 2 do 8 tednov, redkeje več ali manj. Sama bolezen traja od 1 do 7 dni, redkeje dalje. Rezervar stekline so divje živali, predvsem zveri, ki jo najpogosteje prenašajo in širijo. Virus stekline prodre v organizem najčešče preko poškodovane kože ali sluznice, nato pa potuje po perifernem živčnem sistemu do centralnega živčnega sistema, ki ga poškoduje. Zaradi tega se okužene živali v začetku nenormalno obnašajo, zapustijo svoja bivališča, grizejo vse, kar jim je na poti, ter napadajo druge živali in ljudi. Nato se pojavi ohromitev spodnje celjasti, boleče požiraje in slinjenje. Ohromitev zajame kmalu še ostale dele telesa, živali omagajo in izrpane poginejo. Proti steklini se borimo tako, da pobijamo gozdne zveri, potepuške pse in mačke ter ostalo divjad, za katero sumimo, da je okužena.

Steklina je tudi v naši občini. Prvi primer stekle lisice smo ugotovili v Zamarkovi. Do sedaj pa je bilo pokončanih že pet okuženih lisic. To je dovolj zgovoren podatek, da je stanje resno in da se moramo odgovorno obnašati pri zatiranju te bolezni. V zimskem času je virus obstojnejši in se bolezen hitreje širi, zato se večja števila okuženih živali, nevarnost prenosa na domače živali in ljudi pa je še večja. Zato moramo ravnati previdno, če srečamo »udomačeno« srno, »krotko« lisico ali katero drugo žival, ki bi normalno sicer bežala od naselij in ljudi. Takšne primere morate **ohvežno prijaviti** na veterinarsko inšpekcijo ali veterinarsko postajo ali postajo milice.

Pri zatiranju bolezni bomo vršili nadzor nad cepljenjem psov proti steklini, delavce zaposlen za izvajanje kontomaca, pa bo pobijal in nato neškodljivo odstranjeval potepuške pse in mačke. Psi morajo biti na verigi ali v ograjenem prostoru, pri sprehodu pa na povodcu. Prosto se lahko gibajo le tisti lovski psi, ki so bili pred tem dvakrat zaščitno cepljeni proti steklini in so na lovu v spremstvu lovcev.

Pri doslednem izvajanju navedenega je možnost širjenja te nevarne bolezni omejena, kar je zagotovo naš skupni interes. Mitja Lovše

Tudi v tujino ...

PREDSTAVLJAMO VAM

ALOJZ FAJDIGA — RTV MEHANIČ IZ LENARTA

Tudi za 30-letnega RTV mehanika Alojza Fajdiga bi lahko dejali, da gre v korak s časom. Pred dvema letoma se je odločil za trenutno najbolj perspektivno obrt — vzdrževanje omrežja za kabelsko televizijo, pred katero je nezadržna komunikacijska prihodnost.

Alojz je pred tem delal v tovarni Gorenje Elrad v Gornji Radgoni pri montaži anten. Tako kot drugi serviserji se je leta 1979 usposobil za vzdrževanje in montažo kabelskega televizijskega sistema za potrebe delovne organizacije. Sodeloval je pri vzpostavitvi prvih kabelskih sistemov, delo je bilo zanimivo, a tako kot v nešteti primerih, premalo plačano.

Zato se je, kot nekaj sodelavcev, odločil, da bo poskusil na svojo pest. V slabem mesecu je v domači lenarški občini dobil obrtno dovoljenje in začel delati kot obrtnik. V začetku je imel nekaj težav, saj v Elradu niso najbolj navdušeno sprejeli nekdanjega sodelavca kot stranko, ki je prišla kupovat potreben material, zato ga je moral iskati daleč naokrog. No, odnosi so zdaj urejeni, tako da nima več težav, še vedno pa mora določeni material kupovati v tujini. Fajdiga pa ne servisira samo kabelski sistem, ampak strankam na domu popravlja tudi radijske in televizijske sprejemnike. Zaposlenega ima enega delavca, vendar je dan prekratek za oba, da bi pravila vsa naročila, še zlasti zdaj pred novoletnimi prazniki so ljudje zelo nestrpni. »Raje in lažje so brez kruha, kot pa brez televizije«, komentira neučakanost Alojza Fajdiga. Sam gleda v televizijski ekran bolj malo, saj nima časa, če pa že, potem ga najbolj pritegnejo dobri filmi ali kakšen razvedrilni program. Nasplošno pa ocenjuje, da ljudje danes preveč časa gledajo televizijo in da pri tem nimajo več niti potrebe niti časa, da bi se raje posvetili drug drugemu.

B. ČEPE

ŠPORT ● ŠPORT

ZASLUŽENO KMETIJSKA ZADRUGA IN ZAVOD HRASTOVEC

Končalo se je občinsko sindikalno tekmovanje v 10 športnih disciplinah. V letošnjem letu so po dolgoletnem sodelovanju pri moških prvič slavili delavci iz Kmetijske zadruge Lenart — zasluženo in to največ po zaslugi njihovega športnega referenta Janeza Verbošta. Pri ženskah pa že nekaj let niso premagljive delavke iz Zavoda Hrastovec. Zmagovalcem čestitamo, ostali vrstni red pa je sledeči:

MOŠKI	ZENSKO
1. Kmetijska zadruga 308 točk	1. Zavod Hrastovec 275 točk
2. Agrokombinat 295 točk	2. OŠ Lenart 246 točk
3. Zavod Hrastovec 293 točk	3. Kmetijska zadruga 229 točk
4. Unior 217 točk	4. Kristal 100 točk
5. Centrovod 215 točk	5. VVO Marice Kerenčič 95 točk
6. Kristal 211 točk	6. Peko 83 točk
7. TVT Boris Kidrič 175 točk	7. SO Lenart 77 točk
8. Klemos 168 točk	8. Pik 59 točk
9. Livarna 159 točk	9. Klemos 32 točk
10. SO Lenart 146 točk	10. Mercator 28 točk
11. Mercator 133 točk	11. PM Lenart 27 točk
12. OŠ (združene) 131 točk	12. Centrovod 22 točk
13. Elektro 119 točk	13. Agrokombinat 22 točk
14. Pik 103 točk	14. DPO 22 točk
15. Postaja milice 77 točk	
16. Zdravstveni dom 65 točk	
17. Peko 43 točk	
18. DPO 25 točk	
19. OŠ Zg. Ščavnica 21 točk	

PO POSAMEZNIH DISCIPLINAH PA SO BILI ZMAGOVALCI:

	MOŠKI	ZENSKO
1. Namizni tenis	Agrokombinat	OŠ Lenart
2. Kegljanje	PIK Lenart	Zavod Hrastovec
3. Košarka	Kristal	Peko
4. Odbojka	Livarna	Zavod Hrastovec
5. Mali nogomet	Unior	—
6. Vleka vrvi:	Agrokombinat	Zavod Hrastovec
7. Pikado	Kristal	Kristal
8. Atletski troboj:	Kmetijska zadruga	Kmetijska zadruga
9. Sah:	Livarna	Zavod Hrastovec
10. Streljanje:	TVT Boris Kidrič	Zavod Hrastovec

Če ocenjujemo letošnje sindikalne športne igre, lahko ugotovimo, da je udeležba glede na politične in gospodarske težave v naši družbi dokaj solidna, vendar bi nekatere delovne organizacije lahko še bolj sodelovale. Prav tako pa bi nekatere športne discipline lahko zamenjali npr. vleko vrvi, kjer ni veliko zanimanja, npr. s športnim ribolovom, kjer je med delavci čutiti veliko zanimanje.

MALI NOGOMET

Končal se je jesenski del tekmovanja v malem nogometu v občinski ligi. Po prvem delu so ekipe uvrščene sledeče:

A LIGA	B LIGA	C LIGA
1. Vitomarci 9 6 2 1 14 39:13 +26	1. Bife Kaučič Marta (T. V.) 9 7 0 2 14 40:14 +26	1. Gostilna Vogrin Srečko (G) 9 7 1 1 15 67:18 +49
2. Partizan 9 7 0 2 14(-2) 43:22 +21	2. Mercator — Rogoznica (Pt) 9 6 1 2 13 36:27 +9	2. Mesarija Fekonja (G) 9 6 3 0 15 68:24 +44
3. Bratušek (P) 9 4 3 2 11 30:23 +7	3. Bipsiči (D) 9 5 2 2 12 27:22 +5	3. Gostilna Pukšič (Zg. Šc) 9 7 1 1 15 48:28 +20
4. Zg. Voličina — Lorber 9 5 0 4 10 28:24 +4	4. Agata (H) 9 5 1 3 11 33:35 -2	4. Avtoprevoznitvo Najvirt (P) 9 6 2 2 14 54:25 +29
5. Selce 9 4 2 3 10 29:29 ±0	5. Žerjavci 9 4 2 3 10 39:24 +15	5. Mladost (C) 9 5 0 4 10 84:36 +18
6. Strumpfovi (C) 9 4 1 4 9 34:27 +7	6. Benedikt 9 3 2 4 8 43:44 -1	6. Veterani (C) 10 5 0 5 10 32:36 -4
7. Philadelphia Eagles 9 3 2 4 8 29:33 -4	7. Lormanje 9 4 1 4 9(-2) 24:21 -3	7. BIB 2 Strelci (T. V.) 9 3 0 6 6 32:49 -17
8. Zg. Ščavnica 9 3 1 5 7 28:59 -31	8. Elita 83 (Z) 9 3 1 5 7 22:30 -8	8. Zavrh 9 2 1 6 5 37:56 -19
9. Lenart 9 3 1 5 7(-2) 19:21 -2	9. Korena 9 2 2 5 6 36:38 -2	9. Gočova 9 2 1 6 5(-2) 25:55 -30
10. Flafu (L) 9 0 0 9 0(-4) 14:42 -28	10. Mladi (V) 9 0 0 9 0(-2) 12:57 -45	10. Torcida (Z) 9 1 1 7 3 19:62 -43
		11. Bife Ornik (S) 9 1 0 8 2 21:68 -47

V pokalnem tekmovanju so se v četrtfinalu uvrstile ekipe: Lenart, Philadelphia Eagles, Selce, Bratušek Pernica, Žerjavci, Zg. Voličina — Lorber, Partizan, Voličina in Vitomarci.

RDEČI KRIŽ — HUMANOST V DEJANJH

»Cenim humanost, entuziazem in požrtvovalnost, s katero so se vedno odlikovali aktivisti Rdečega križa, in prepričan sem, da boste uspešno izpolnili tudi vse bodoče naloge.«

TITO

Za organizacijo Rdečega križa v naši občini lahko trdimo, da korak naših aktivistov ni zastal. Vsi se zavedamo, da čas, v katerem živimo, terja od nas pospešeno aktivnost in še večji čut za sočloveka, za solidarnost, humanost in prostovoljnost. In prav solidarnost, humanost in prostovoljnost so načela, katerim se Rdeči križ ni tekom našega razvoja nikdar izneveril. Želimo pomagati predvsem tistim, ki so pomoči najbolj potrebni.

V naši organizaciji potekajo aktivnosti, ki se nanašajo na zdravstveno, socialno in vzgojno področje. Poskušamo zapolniti vrzeli povsod tam, kjer se neha ali začne delo posameznih institucij s tega področja, ali pa to delo le dopolnjujemo. Organizacija

krvodajalskih akcij, zbiranje in delitev materialnih pomoči, srečanja starejših občanov, skrb za ostarele, organiziranje raznih izobraževalnih oblik, predvsem iz zdravstvenega področja, prva pomoč, skrb za vzgojo podmladka Rdečega križa — vse to so aktivnosti, ki jih izvajamo v naši organizaciji. Delo lahko uspešno poteka le z nesebičnim prostovoljnim delovanjem številnih aktivistov Rdečega križa in ob odzivanju članov Rdečega križa na naše akcije.

Tudi v letu 1989 želimo uspešno nadaljevati z našim delom, zato vas še sedaj seznanjamo z nekaterimi datumskimi opredelitvami naših akcij.

KRVODAJALSKE AKCIJE bodo v vseh krajevnih skupnostih, in sicer:

— KO RK Lenart: 26. januar, 30. junij, 24. november,

— KO RK Zg. Ščavnica in Lokavec: 9. marec, 2. november,

— KO RK Benedikt: 10. marec, 7. september,

— KO RK Jurovski dol: 21. april, 5. oktober,

— KO RK Gradišče: 1. junij, 23. november,

— KO RK Voličina: 19. maj, 9. november,

— KO RK Cerkvenjak: 28. april, 6. oktober.

RAZDELJEVANJE RABLJENIH OBLAČIL vsem, ki so take pomoči potrebni bo vsak prvi in tretji tork v mesecu v prostorih RK Lenart, Jurovska 1 od 8.—9.30.

ZBIRANJE RABLJENIH OBLAČIL BO 26. MAJA.

AKCIJA SOLIDARNOST NA DELU IN TEDEN RDEČEGA KRI-

ŽA: V mesecu maju bo potekala v vsej republici enotna akcija zbiranja sredstev z zahvalnimi boni za dejavnosti Rdečega križa.

MESEC BOJA PROTI ALKOHO-LIZMU: V mesecu novembru bodo potekale že tradicionalne aktivnosti za boj proti alkoholizmu. To bodo razne oblike dela namenjene osveščanju prebivalstva.

SOLIDARNOSTNA POMOČ

Delovne ljudi in občane, delovne, družbenopolitične in družbene organizacije ter skupnosti prosimo, da nakažejo prostovoljne prispevke kot solidarnostno pomoč armenskem ljudstvu po katastrofalnem potresu na poseben žiro račun št. 50101-678-51579 z oznako »za Armenijo«, ki je odprt pri Rdečem križu Slovenije.

Marija Ručigaj

DAVČNA POLITIKA V LETU 1989

V mesecu oktobru letošnjega leta je republiška skupščina sprejela zakon o davkih občanov. Posledica spremembe je, da se dopolni dogovor o usklajevanju davčne politike za obdobje 1986—1990 in odlok o davkih občanov v občini Lenart. Pri obravnavi osnutka odloka o davkih občanov in aneksa k dogovoru o usklajevanju davčne politike je občinska skupščina predlagala, da se naj prek Domačih novic širše informira javnost s posledicami spremembe te zakonodaje.

V strnjeni obliki bomo poizkušali prikazati obstoječe stanje in nove rešitve iz področja zakona o davkih občanov in občinskega odloka o davkih občanov. Določbe oz. dopolnitve k dogovoru o usklajevanju davčne politike, ki so sprejete na občinskih zborih, je treba vnesti v odlok o davkih občanov v občini Lenart. Pri davku iz dohodka iz kmetijske dejavnosti zakonodajalec ne predlaga bistvenih sprememb pri načinu obdavčenja dohodka iz kmetijstva in pri samih davčnih olajšavah iz tega področja. Način obdavčevanja kmetijstva ostaja še vedno nespremenjen, kar pomeni obdavčevanje po dejanskem dohodku in katastrskem dohodku. Kot novost prinaša sprememba zakona o davkih občanov obdavčenja kmetijske dejavnosti v pavšalnem letnem znesku. Pavšalno obdavčenje naj bi bili zavezanci, ki dosegajo dohodke s perutničarstvom, čebelarstvom, ribogojništvom, gojitvijo gob in drugimi vrstami kmetijske proizvodnje, ki ni vezana na obdelavo kmetijskih zemljišč in celotnim prihodkom ne dosegajo cenzusa za obdavčevanje po dejanskem dohodku. Pavšalni letni znesek davka naj ne bi bil nižji od 5 % in ne višji od 60 % povprečnega enoletnega čistega osebnega dohodka zaposlenih delavcev v gospodarstvu v SRS Slovenije v preteklem letu.

Pri obdavčevanju davka iz kmetijske dejavnosti na osnovi katastrskega dohodka se za leto 1989 predlaga enaka stopnja kot je v letu 1988. Tako kot sedaj bi tudi v letu 1989 plačali davek iz kmetijske dejavnosti zavezanci, ki so zdravstveno in pokojninsko-invalidsko zavarovani na osnovi kmetijske dejavnosti 50 stopnji 5 % od katastrskega dohodka negozdnih površin. Ostali zavezanci pa bodo plačevali davek od katastrskega dohodka v višini 20 %. Kot novost je predlagano, da se davek iz kmetijske dejavnosti za zemljišča, ki niso obdelana v skladu z zakonom o kmetijskih zemljiščih, odmerja po višjih stopnjah. Tako je predlagano, da bi zave-

zanci, ki so zdravstveno in pokojninsko zavarovani na osnovi kmetijske dejavnosti, pa zemljišča ne bodo obdelali v skladu z zakonom o davku o kmetijskih zemljiščih, plačevali davek po stopnji 25 % od katastrskega dohodka neobdelanega zemljišča. Ostali zavezanci pa, ki jim ni osnovna dejavnost kmetijstvo, pa bodo plačevali davek od neobdelanega zemljišča po stopnji 40 % od katastrskega dohodka negozdnih površin. Podatke o tem, katera so takšna zemljišča, bo pristojni organ za kmetijstvo v občini vsako leto do 15. februarja predložil občinski upravi za družbene prihodke.

Tako kot do sedaj, ostajajo davčne olajšave še naprej nespremenjene, kar pomeni, da tudi v letu 1989 davčni zavezanci iz kmetijske dejavnosti lahko uveljavljajo naslednje olajšave:

— investicije v nov vinograd in nov sadovnjak (5—8 let) pogoj za uveljavitev tovrstne olajšave je, da gre za investicijo, ki je v skladu s programom srednjeročnega razvoja občine in da površina preusmeritve zajema najmanj 20 oz. 30 arov,

— zavezancem, ki so vključeni v družbeno organizirano tržno proizvodnjo ter sprejemajo in izpolnjujejo obveznosti iz setvenih planov in oddajajo tržne viške živine, mleka, žita, sadja, ribeza in robide, se odmerjeni davek zniža od 30 do 70 % odmerjenega davka, odvisno od oddanih količin,

— zavezancem davka iz kmetijstva, ki obdelujejo zemljišča v skladu z zakonom o kmetijskih zemljiščih, ter vlagajo sredstva v preusmeritev gospodarstva ali preureditev stanovanjskih in gospodarskih prostorov v turistične namene, se prizna olajšava, in sicer: za gradnjo in adaptacijo gospodarskih poslopij, nabavo strojev in kmetijske opreme, sredstva, vložena v kmečki turizem, sredstva vložena v melioracijo in ureditev zemljišč in pašnikov. Višina olajšav je odvisna od višine vlaganj,

— zavezancem davka iz kmetijstva, ki so pokojninsko-invalidsko zavarovani kot kmetje in preživljajo otroke, ki so na rednem šolanju v usmerjenem izobraževanju, za pridobitev strokovne izobrazbe, se za vsakega otroka prizna davčna olajšava v višini 10 % odmerjenega davka,

— zavezancem, ki vlagajo sredstva v sanacijo virov onesnaževanja okolja, se prizna davčna olajšava v višini vloženi sredstev, vendar največ do 30 % za vsako leto odmerjenega davka za dobo 3 let,

— zavezancem združenih kmetov,

kmetijski zemljiški skupnosti ali združenemu kmetu zaradi izkoriščanja za družbeno organizirano proizvodnjo, se prizna davčna olajšava v obliki znižanja odmerjenega davka,

— zavezancem davka iz kmetijstva, ki sami vložijo sredstva v melioracijo zemljišč, se za taka zemljišča ne odmeri davek za čas, ko traja postopek melioracije, vendar največ do 5 let.

Za vse davčne olajšave mora zavezanec vložiti pri Upravi za družbene prihodke vlogo, iz katere so razvidna dejstva za priznanje davčne olajšave. Zavezanec mora vložiti vlogo najkasneje do 31. 1. tekočega leta, če so dejstva poznana. Če gre za dejstva, ki se pojavijo kasneje v teku leta, mora zavezanec zahtevek vložiti najkasneje do 31. 1. naslednjega leta za preteklo leto. Tudi kar zadeva davek iz dohodka iz gospodarskih in poklicnih dejavnosti, so predlagane določene spremembe. Še naprej ostaja stopnja pri davku iz dohodka iz gospodarskih dejavnosti nespremenjena (30 % ostanka čistega dohodka). Sam zakon o davkih občanov predpisuje, da se zavezancem, ki so obdavčeni po dejanskem dohodku, zniža davčna osnova do 35 % od ostanka čistega dohodka, če vlagajo sredstva v nabavo, rekonstrukcijo in modernizacijo osnovnih sredstev, pod pogojem, da ne gre za vlaganja, ki bi se morala kriti iz že priznane amortizacije in kupnine za prodana osnovna sredstva. Tako se v bodoče predlaga znižanje davčne osnove za oblikovanje virov obratnih sredstev, za združevanje v združno, organizacijo kooperantov in druge oblike združevanja za skupno nabavo, racionalno uporabo delovnih in osnovnih sredstev, skupno gradnjo in uporabo gradbenih objektov, skupen nastop na trgu in uresničevanje drugih skupnih interesov in potreb.

Kot dodatek za zgoraj omenjene oblike se predlaga še dodatno zniževanje davčne osnove po odloku o davkih občanov občine Lenart po stopnji 25 %. Tako bo lahko uveljavljali davčni zavezanec, obdavčen iz gospodarskih in poklicnih dejavnosti, obdavčen po dejanskem dohodku, znižanje davčne osnove za 60 %.

Kot dosedanje davčne olajšave pri davkih iz gospodarske dejavnosti, še vedno ostajajo davčne olajšave za pričetek opravljanja gospodarske dejavnosti in sicer za prvo leto 100 %, za drugo leto 10 % in za tretje leto 25 % odmerjenega davka.

Kot novost je predlagano, da se davčne olajšave za pričetek opravlja-

nja gospodarske dejavnosti priznajo tudi zavezancem, ki so pričeli z opravljanjem gospodarske dejavnosti zaradi upokojitve ali smrti ožjih sorodnikov ali članov gospodinske skupnosti, ki so opravljali tako ali sorodno gospodarsko dejavnost, oz. če je zavezanec prej opravljal gospodarsko dejavnost kot postranski poklic, se mu ob pričetku opravljanja iste ali sorodne dejavnosti v obliki stalnega poklica, prizna davčna olajšava.

Še naprej ostaja davčna olajšava za zavezance, ki ustvarjajo dohodek z izvozom. Enako kot pri davkih iz dohodka iz kmetijske dejavnosti se tudi zavezancem davka iz dohodka iz gospodarske dejavnosti prizna davčna olajšava, če vlagajo sredstva v gradnjo malih hidroelektrarn in drugih alternativnih energetskih virov.

Prav tako se zavezancem davka iz gospodarskih dejavnosti prizna davčna olajšava pripravnikov ter učence in študente na proizvodnem delu oz. delovni praksi. Olajšava se prizna za pripravnike v višini 15 % bruto izplačanih osebnih dohodkov za čas trajanja pripravniške dobe, za učence in študente pa v višini 15 % izplačanih nagrad po kolektivni pogodbi.

Po predlagani ureditvi se je do sedaj priznala enkratna davčna olajšava le za dodatno zaposlenega delavca, po predlaganih spremembah zakona o davkih občanov pa naj bi se z davčnimi olajšavami spodbujalo zaposlovanje nasploh. V tej zvezi je predlagano, da se zavezancem davka iz gospodarske dejavnosti, ki zaposlujejo delavce, v letu, za katero se davek odmerja, za vsakega delavca odmerjen davek zniža za znesek, ki ustreza 10 % povprečnega enoletnega čistega osebnega dohodka zaposlenih delavcev v gospodarstvu SRS v preteklem letu.

Istčasno se predlaga, da se zavezancem, ki zaposlujejo invalide s 100% telesno okvaro in gluhomeme osebe s 70% telesno okvaro, odmerjeni davek zniža za znesek, ki ustreza 30 % povprečnega enoletnega čistega osebnega dohodka zaposlenih delavcev v gospodarstvu SRS v preteklem letu.

Nadalje se predlaga, da se zavezancem, ki vlagajo sredstva v sanacijo virov onesnaževanja okolja, prizna davčna olajšava v višini vloženi sredstev, vendar največ do 30 % za vsako leto odmerjenega davka za dobo 3 let.

J. TOMAŠEK

DRUŽBENA PRIZNANJA V OBČINI LENART

Za nami je praznovanje letošnjega dneva republike v naši občini. Na ta dan smo predstavili občanom vrsto dosežkov in novih pridobitev, ki so rezultati skupnega prizadevanja za višji standard. Pri tem pa vedno znova ugotavljamo, da v prizadevanjih izstopajo posamezniki, ki s svojim znanjem, sposobnostmi in prizadevnostjo nosijo breme razvoja tudi v naši občini. Pomembni mejniki naše preteklosti, ki jih vsako leto s svečanimi proslavami obeležujemo, so priložnost, da tem posameznikom javno priznamo njihov delež pri uspehih celotne družbene skupnosti. Na svečani proslavi ob dnevu republike v Gradišču so prejeli državna odlikovanja:

Edo Zorko iz Lenarta — odlikovan z Redom republike z bronastim vencem,

Bojan Lovše iz Maribora — odlikovan z Redom zaslug za narod s srebrno zvezdo,

Janez Šijanec iz Benedikta — odlikovan z Redom zaslug za narod s srebrno zvezdo,

Breda Zorko iz Lenarta — odlikovana z Redom zaslug za narod s srebrno zvezdo,

Darinka Krajnc iz Lokavca — odlikovana z Redom dela s srebrnim vencem.

Na svečani proslavi ob dnevu JLA v Lenartu so prejeli državna odlikovanja:

Božidar Banič iz Lenarta — Red za vojaške zasluge s srebrnimi meči

Anton Jelenko iz Lenarta — Red dela s srebrnim vencem

Jože Majcenovič iz Lenarta — Red dela s srebrnim vencem

Anton Letnik iz Lenarta — Medaljo za vojaške zasluge

Jože Štefanec iz Gradišča — Medaljo za vojaške zasluge

Andrej Hage iz Jurovskega dolga — Medaljo dela

Stanka Senica iz Lenarta — Medaljo dela

A. Leš

VABILO NA SILVESTROVANJE

Agrokombinat Lenart vabi 31. 12. 1988 ob 20. uri v veliko halo skladišnega centra v Lenartu na največje in najcenejše silvestrovanje.

Hrano in pijačo prinesite s seboj! Za vse dodatno lačne, žejne in pozabljive bo poskrbel organizator.

Najdaljša noč v letu bo tokrat najkrajša, zabave bo dovolj:

- novoletni srečelov,
- šaljiva pošta,
- silvestrovski poljub,
- aperitiv bar,
- 30 m dolg šank.

Vstopnina 30.000 din.

Rezervacije sprejemamo na tel. številke:

Turistična agencija Klopotec — 271-333 in 721-666, ter

recepcija Agrokombinata Lenart — 724-250 in 724-223.

Za zabavo bodo poskrbeli člani ansambla Viničarji.

NOVOLETNA SLOVENSKO GORIŠKA IKEBANA

Ugotovitev ob koncu leta:

Premagali smo vse težave, prišli smo na vrh. Zdaj nas čaka samo še pot navzdol!

Vse najboljše (je bilo) v letu 1988!

Posebno aktivna je bila lenarška ZSMS. Uspela je na primer, da se je občina izrekla proti kandidatu za člana predsedstva SRS Ivana Ribnikarja. Pričela je akcijo proti nekaterim občinskim funkcionarjem. Mnogi funkcionarji trepetajo, kateri od njih bo zdaj na vrsti. Bravo mladi! Bati se je samo, da bodo tako kot pri Ribnikarju, njihovi glasni streli — streli v prazno!

• • •

Tudi jesen je bila letos bogata. V občino je prišlo mnogo gostov z republiškega vrha; več kot prejšnje čase. Prav gotovo so nam pripeljali mnogo okusnih in dobrih stvari. Verjetno pa tudi — odpeljali.

• • •

Telefonija je bila gibalo razvoja in družbenih sprememb. V Zgornji Ščavnici in Jurovskem dolu je zbrisala krajevne meje, pri vseh novih naročnikih pa je ponovno zbudila občutek, da je dinar drag. Najuspešnejši pri tem pa so bili »faktorji« iz PTT podjetja. PTT kabli se prav po njihovi zaslugi vse bolj motajo okrog vratu novih naročnikov, tako da težav v prihodnje verjetno ne bo več. Interesenti se bodo namreč — zadušili!

• • •

To leto je prineslo nekaj mesecev uspešne vladavine šefa Klopotca. Sprašujem se samo, ali se Klopotec ni ravnal po vetru ali pa VETER ni bil pravi?!

• • •

Zbori SO Lenart so podprli Izhodišča za reorganizacijo upravnih organov skupščine občine in strokovne službe SIS. Namen reorganizacije naj bi bojda bil učinkovitejše opravljanje zadanih nalog. Torej doslej ni bilo učinkovite akcije? Ali pa je morda vzrok drugje? Morda je treba pripraviti »stolček« za koga, ki se mu izteka kakšen mandat?!

• • •

V Gradišču so odprli novo samopostrežnico in s tem pričeli seliti krajevno središče proti kulturnemu domu. Je to morda začetek poti, da bi se center (pozornosti) sčasoma premaknil tudi proti Gradiškemu jezeru?!

• • •

Kljub hudemu mrazu so cestarji vendarle uspeli asfaltirati cesto Senarska—Bregova. V občini smo tako navdušeni, da bi pridne delavce, ko smo jih tako dolgo čakali, zadržali še nekaj prihodnjih let. Če že ne bi asfaltirali novih cest, bi pač popravljali stare!

• • •

Most v Verjanah je v tem letu dočkal rešitev, edino v organih KS Gradišče se verjetno čutijo odrinjene. Investitorja Vodno gospodarsko podjetje in Agrokombinat sta bojda pozabila kot investitorja vključiti tudi KS. Seznama hvaležnih prebivalcev Gradišča zaradi preobsežnosti ne prilagam ...

• • •

Ta številka Domačih novic je bojda zadnja, ker za časopis ni denarja. Predlagam še samo eno številko. Naj bo kar prazna, da se boste navadili na »aktualnosti iz domačih logov«. Zdaj pa samo še, če se kakšno leto ne srečamo, SREČNO 2525, ko bomo gotovo spet izšli!

LOVRO KOLOMAN

Avtobusna postaja v občinskem središču počasi
dobiva končno podobo